

ej bestridas. — *Syn.* Låghet, Nedrighet, Neslighet, Förkastlighet, Immoralitet.

DÅLIGT, adv. Illa (både i fysisk och moralisk mening). *Det står d. till med honom, med hans affärer. Åta, dricka d. Skrifva, läsa d. Uppföra sig d.* — *Jfr.* Dålig. — *Syn.* Se Illa.

DÅN, n. 3. En art Blindnäsla. Kallas äfv. Plister, Pipsör, Piptå, Sugor. Galeopsis Tetrahit.

DÅN, n. 5. (föga brukl.) Se *Dåning*.

DÅN, n. 5. Starkt, mer eller mindre ihålligt, men doft buller. *Åskans, kanonernas d. Elfven störtar sig der i djupet med ett d., liknande åskans.* — *Syn.* Se *Buller*, 1.

Anm. Kommer af det gamla ordet *Don, Dan* ell. *Dun*, buller af häftigt väder eller starkt vattenfall.

DÅNA, v. n. o. impers. 1. I. 1) Göra ett starkt, mer eller mindre ihålligt, men doft buller. *Åskan, kanonerna d. Hör, hur det d-r i skorstenen. Vattenfallet d-r.* — *Syn.* Se *Bullra*. — 2) Gifta eko, genljuda. *Han har så stark stämman, att det d-r i kyrkan, när han predikar.* — *Dånande*, n. 4.

DÅNA, v. n. 1. II. (af gamla ordet *Da*, vanmäktig) Förlora medvetande till följe af en ögonblicklig krafternas försvagning. *D. åf, bört, se Afdåna.* — *Syn.* Falla i vanmakt, Förlora sansen, Svimma, Afsvimma, Afdåna, Bortdåna, Få dån-dimpen.

DÅNDIMP, m. 3. sing. (pop., fam. o. skämtv.) *Få d-en, se Dåna.*

DÅNING, f. 2. 1) Lifskrafternas plötsliga försvagning till den grad, att medvetandet förloras. — *Syn.* Svimning, Afdåning, Dåndimp. — 2) Tillstånd, då man sålunda förlorat medvetandet. — *Syn.* Svimning, Vanmakt, Sanslöshet.

DÅNÖGD, a. 2. (fam.) Hvars ögon äro dunkla, matta, tyckas liksom förebåda en dåning.

DÅRA, v. a. 1. (Egentl.: Göra till dåre) Genom smicker, smilande, falska förespeglingar o. s. v. så intaga någon till förmån för en person eller sak, som icke förtjena det, att han icke, eller åtminstone med mycken möda, kan tagas ur sin villa. *D. någon med sitt tal, sitt inställsamma väsen, sina artigheter. Han är alldeles d-d af hennes skönhet. Låta d. sig af någon, något.* — *Syn.* Bedåra, Tjusa, Förtjusa, Förtrolla.

DÄRAKTIG, a. 2. 1) (om person) Som tänker, handlar, uppför sig som en dåre. *D. menniska, qvinna. Hur kan man vara så d., att tänka på sådant?* — 2) (om sak) Som förräder dårskap. *Ett d-t handlingssätt, lefnadssätt. D. frikostighet. D. tanke. D-t infall.* — *Syn.* (för begge bem.) Dum, Enfaldig, Tokig, Galen, Tanklös, Oeftertänksam, Därhusmessig, Danviksmessig, Därilig.

DÄRAKTIGHET, f. 3. Egenskapen att vara dåraktig. — *Syn.* Dumhet, Enfaldighet, Tokighet, Galenskap, Tanklöshet, Oeftertänksamhet.

DÄRAKTIGT, adv. På ett dåraktigt sätt, som en dåre. *Lefva, uppföra sig, handla d.* — *Syn.* Dumt, Enfaldigt, Tokigt, Tanklöst, Oeftertänksamt.

DÄRANDE, n. 4. Handlingen, då man dårar, då någon dåras.

DÄRE, m. 2. pl. *dårar*. 1) Menniska, som handlar utan afsigt, eller söker vinna sina afsigter utan medel eller genom otillräckliga medel, eller som i allmänhet bär sig tanklöst åt. *Han är en d. och tänker bara på sina nöjen. Han bevisar sig vara en d. i allt hvad han företager.*

— *Syn.* Narr, Tok, Galning. — 2) Som icke har sitt förnuft i behåll. Brukas numera mindre i denna bem. Deraf Därhus. — *Syn.* Se *Vansinnig*.

Anm. *Däre*, på tyska *Thor*, anses ursprungligen hafva varit ett öknamn, som gaf åt guden Thors dyrkare af dem, hvilka bekände den nya religionslära, som utträngde Thors (Jupiters) dyrkan, d. v. s. af Asalårans beklännare.

DÄRHUS, n. 3. 1) Enkom uppfördt och inrättadt hus, der dårar (bem. 2) d. v. s. vansinnige hållas instånga eller herbergeras. *Vara, komma på d-et.* — *Syn.* Hospital för vansinniga. — 2) Sjelfva anstalten med styrelse, förvaltning och allt hvad dertill hörer.

DÄRHUSGERNING, f. 2. (fig.) Däraktig handling.

DÄRHUSHJON, n. 3. 1) Person, som är intagen på ett dårhus. — 2) (fig.) Däraktigt menniska, dåre.

DÄRHUSMESSIG, a. 2. (fig.) Se *Däraktig*. **DÄRLIG**, a. 2. (föga brukl.) Se *Däraktig*. — *Därlighet*, f. 3. — *Därligt*, adv.

DÄRLIN, n. 3. (bot.) Se *Lindodra*.

DÄRREPE, m. 2. sing. Ett slags ogräs ibland korn, hvilket tros innehålla något narkotiskt ämne, som förorsakar yrsel och blindhet, om fröen i någon mängd komma med ibland korn, som begagnas till brygd eller bröd. *Lolium temulentum*.

DÄRSKAP, f. 3. 1) Högre grad af oklokhet, då man antingen föresätter sig sådana mål, hvilka i och för sig eller till följe af förhållanden äro omöjliga att uppnå, eller ook till uppnående af sina mål använder uppenbart oriktiga medel, eller inlåter sig i företag, hvilka ögonskenligen måste misslyckas eller medföra olycka, ledsamhet, förlust. *Hvilken d., att vilja bygga hus med lånta penningar!* — *Syn.* Dumhet, Enfaldighet, Galenskap. — 2) Däraktig handling.

DÄSIG, a. 2. Sömnaktig, trög, lat. — *Dåsighet*, f. 3. — *Dåsig*, adv.

Anm. *Dåsig* är det gamla ordet *Dasadur*, lat. trött, af *Dasa*, ligga och lättjas.

DÄVARANDE, a. 1. Som var, lefde, existerade, förefanns på den tiden. *Under d. förhållanden.* — Skrifves äfv. *Då varande*.

DÄCK, n. 3. Ett på balkar, kraveller och ribbor hvilande plankgolf på fartyg, som tjénar att bära kanoner, logera besättningen och skydda laddningen. *Linieskepp hafva tre, till och med fyra d., mindre örlogsfartyg två, handelsfartyg sålvan mer än en.*

DÄCKA, v. a. 1. Förse (fartyg) med däck. Förekommer mest i part. pass. *D-d*, hvilket brukas nästan adjektivt, t. ex.: *D. båt, farkost.* — *Däckande*, n. 4.

DÄCKEL, se *Deckel*.

DÄCKER, n. 3. (af lat. *Decuria*) Tio stycken (skinn).

DÄCKNING, f. 2. Däcks läggande på fartyg. **DÄCKSBALK**, m. 2. (skepp.) Balk, hvarpå ett däck hvilat.

DÄCKSKNÄ, n. 4. (skepp.) Benämning på de knän, som under ändarna af balkarna förbinda dessa med fartygets sidor.

DÄCKSKRÄVELLER, m. 3. pl. (skepp.) Smäckra bjelkar, som ligga långskepps emellan balkarna.

DÄCKSNÅT, n. 3. (skepp.) Nåt (se d. o.) i däckat på ett fartyg.

DÄCKSRIBBA, f. 1. (skepp.) Benämning på